

El llenguatge El carrer del Bruc

De mica en mica anem recobrant la forma autèntica dels noms de cada lloc, de cada un dels nostres indrets. Costa, és clar, tant perquè arrosseguem el llast de molts anys de rutina i de falta d'informació, com perquè encara existeix qui s'hi mostra decididament rebec.

Sovint, encertar la forma correcta d'un nom de lloc consisteix a aplicar-hi les normes generals del nostre sistema ortogràfic vigent. En altres casos cal recórrer a la consulta de fonts dignes de crèdit, de nomencladors solvents.

Una d'aquestes normes generals d'ortografia o, si es vol, de morfologia, és la que prescriu l'eliminació de la h després de la c generalment a la fi d'un mot. Dit altrament, la reducció del dígraf ch que tan profusament usaven els escriptors renaixentistes, al simple signe c. Efectivament, en els textos anteriors a la reforma fabriana trobem generalment usades les formes «amich», «antich», «rech», «foch», «lloch», «bosch», «poruch», «donchs», etc., que avui escrivim amic, antic, rec, foc, lloc, bosc, poruc, doncs. La mateixa norma s'ha fet extensiva a tots els nostres noms de lloc: Vic, Hostalric, Montblanc, Montsec, Reixac, Estrac, Collformic, Vulpellac, Lluçmajor, Hostafrancs, etc., que s'han d'escriure sempre, per tant, sense cap h (després de la c).

Un dels noms de lloc que hem de veure més sovint escrit amb aquest dígraf eliminat del nostre sistema ortogràfic és el de Montjuïc. En cartells, anuncis, prospectes, etc, la forma «Montjuich», amb h i sense dièresi, evidencia que els promotors o els responsables d'aquest material no s'han desempallegat encara de la rutina a que ens referiem, si no és que es tracta d'un d'aquells casos de rebequeria. També hem llegit repetidament que una determinada associació política — no pas gens sospitosa de sucursalisme! — anuncia que té el domicili social al «carrer Bruch». Es deu tractar, és clar, d'un cas d'inadvertència. Però cal recordar que es advertint—es nosaltres mateixos, aquestes coses, que podrem aconseguir aquella plena recuperació a que aspirem.

Albert Jane